

ALBERT-LŐRINCZ MÁRTON

**Önszorgalmi
jegyzőkönyv**

2016

Albert-Lőrincz Márton

ÖNSZORGALMI JEGYZŐKÖNYV

Szabad ritmusú versek

2016

Tartalom

A szerkesztő ajánlása
(Az ember beleköltözik)
(Futókor)
(Bádogvilágban)
(Önszorgalmi jegyzőkönyv)
(Magyarba tetovált tájban)
(Azt hiszed)
(Hínár)
(Ünnepek múltán)
(Néró)
(Karaván nyugat felé)
(A Szárnyasbika halálára)
(Haza jöhetnél)
(Mint a jelző)
(Persze nagy a világ)
(Jól elvannak, lájkolnak)
(A cipőfűző)
(Mikor kelni?)
(Akár egy nagyváros)
(A költészet napjára)
(Hódolat a nyelvhez)
(József Attila: Meg nem írt vers)
(Hommage à J. A.)
(Transzfiguráció)
(Szárszó)
(Ismét Váradon jártam)
(inga surrog az ég alatt)
(One way ticket)
(les demoiselles d'Avignon)
 (*rêverie*)
 (*coupé le cris*)
 (*la tristesse*)
 (*l'exemption*)
 (*a kibic*)

(Félteni valónk)
(Tölcsérpróba)
 (egyszeriség)
 (fohász)
 (belehalok)
 (fintor)
(Szilágyi Domokos halálára)
(Víznyomás a diplomán)
(A Breisgau-i Staufenbergben)
(tízmilliárd)
(Ádámcsutka alabárdosokkal)
(Szinte négykezes Kedei Zoltánnal)
(sodrás)
(Lázálom)
(A költő helye)
(Memento)
(Vásárhelyi képeslap)
(Zavarom a Messiás várásakor)
(Márványos visszhang)
(Hang az óriáscsigaházban)
(Agresszióban)
(Úton vagy, hallod-e, mester?)
(Rekviem a költőkért)
(Aki elmegy)
(vers két forrasztás között)
(Repkény nőhetett rá a résre)
(Poetica perennis)
(Ave Hazanéző!)
(Nem a költőé)
(Dsida-variációk)
(Szürke koccanás)
(A fehéret s a színest)
(Egy osztálytalálkozó után)
(anya, de csonk)
(A góliáti csend előtt)
(Második találkozás, felnőttkorban)
(Torzó madártávlat)
(Találkozások)

(Ír – bögölycsípésre)
(mi férfiak)
(pénteken)
(Nevünk)
(Utórengésben)

Én hármás gyökérzettel kapaszkodtam bele az életbe – a költő önéletrajzi vallomása

*

A szerkesztő ajánlása:

Úgy vettem kézhez ezt a verskötetet, hogy mondhatni nem ismertem szerzője költői arcát, vívódásait, kitartását, törekvéseit. Viszont megismertem a verseit. Tanulságos tapasztalat volt. Inkább olvastam, mint szerkesztettem. Elmerültem ebben a számomra eddig ismeretlen versvilágban, s figyeltem kötődéseit a magyar irodalomhoz, az elődökhöz, a példaképekhez, a pályatársakhoz.

Őszinte kötet őszinte versei. legalábbis ezt sugallják az olvasónak. És azt hiszem, ez a lényeg. A vers keletkezhet füstből, porból és gyötrelemből, de mikor látjuk, akkor tűz és lobogás...

Cseke Gábor

2016. április 20.

A címlapon Gergely Tamás A különc c. fotója

(Az ember beleköltözik)

*„Állunk itt én és e titok.”
Walt Whitman*

Így írok én. Önszorgalmi tény.

Behavaz.
Tények élnek a hó alatt.

Egyszer csak ruhát ölt fű, fa, és eljön a tavasz.

Az ember beleköltözik,
s bár nem kicsi,
a földről mindig lelépni készül,
ha némi kényszer űzi s némi érdek.

A kör nem zárul be, mint a lakat,
kulcsa van minden zárnak, amit bezárnak.

De „tépelődni hasztalan, tudós és tudatlan érzi, hogy így van”.
Önszorgalmi tény, csakhogynélküled nincs gondolat,
s a szó is értelmetlen marad.

Fehér szakállamon megtörik a fény:
a boldogság csodálata még várat magára.

(Futókor)

Elfér a Föld a tenyeremben,
Magam alig férek meg benne.

A takarót, mely testem védi,
A futókor rólam letépi.

Nekem nem kell, ami a másé,
Anyanyelvem a legszebb káté.

Én mindig arról elmélkedem,
Romlott világnak minek kellek?

S a szó, mit jobbik énem bír ma,
Befogad-e? Vagy csak a sírhant?

(Bádogvilágban)

ars poetica

Bádogvilágban bádogemberek
ülük körül a szülőföldemet.
Közöttük egyre több az idegen.

Mondják, a Székelyföld, ahol
világra hozott jó anyám,
nem is létezik, nincs ilyen sehol.

Én hiszékeny anyagból vétettem.
Verset írtam, amikor reméltem,
előre viszi a világot a vers.

Petőfin, Vörösmartyn, József
Attilán nevelkedtem, és nem hittem
Hervaynak, akit szerettem, „hogymim sincs, ami eleve adott”,
így aztán tapasztalnom kellett
hogy gondolataim, amint nekik is,
védtelenül pattannak vissza a
kor kiégett bádogfaláról: „nincs
küldetésem, nem verem a dobót”.

(Önszorgalmi jegyzőkönyv)

Gyanúsítottként hallgatták ki Selyem Antóniát és Kisné Portik Irént – a januárban szervezett Wass Albert-emlékest szervezőit – hétfőn (február 25-én) a gyergyószentmiklósi ügyészségen. Új Kelet, 2013. Március 7, jegyzi Jánossy Aliz)

Alulírott nevét elhallgatni kívánó kisvárosi, (nagyvárosi, nagyfalusi), bársonyszékmentes kultúrmunkás, (a thonet szék, amelyet használ, kopott utánszék, recseg a szegecs benne), kijelentem: szabadság készül felkiáltani (bekiáltani, átkiáltani,) a legközelebbi felolvasó estén.

Amit felolvasnak ma, Albert úr írta.

Ugyanakkor a szólás szabadsága felkiáltani (bekiáltani, átkiáltani).

Fel lehetne szusszanni, de jön a beidézés, a csírájában megölés.

A demokrácia szabadsága a visszaélés, a megfélemlítés, a visszaeső bűnmegebánás.

Jobb lenne lóháton nyeregben, kint a havason, kilátó közelben a fenyves ölén, szeretetben. Rád lesne a félénk őzgida, a futkosó róka, meg a sunyi ordas, a bocsait féltő visszavadított medve (pillanatra behúzódva egy bokor tövébe),

és a röppenni kész cinke, vörösbegy, szarka, mátyásmadár, galambászheja, és a rézkígyó, a gyík, a mókus, a béka, és a vipera és a vöröshangya, nyilván a kertlécen túl az avarban.

Jobb lenne kapaszkodni fölfelé, nyaktörő ösvények hűsében a magasságos Istenszéke felé, Albert úr mellett, gyönyörködve, beszélgetve, iszákban elemózsiával, egy szavakkal tele néma könyvvel, vezetnének csobogó patakok, vadak puha nyomait követve a kék ég tükörében.

Jöttem, nem futottam, mint a maratoni közkatona, láttam, latrok között ott volt AZ ISMERETLEN (szolga lehetett vagy tanító?), A PÉLDA, de senki sem törődött vele, és éreztem, a szabadságtól félnek a rettenthetetlenek, amiből arra következtettem, hogy ők is tudják, hogy közöttünk ott van AZ ISMERETLEN, de nem volt tudómban elég levegő kimondani, hogy győzni születtem.

(Magyarba tetovált tájban)

Eszkendő derekán, a nyáron, nagy tüzet gyújtottunk (volna) Budapesttől távol, mennyország s pokol között félúton, a Gyergyói havasokban, futóban, munka közé beszorítva, a Pisti, a Laci, a Tibor, és a Gábor, és persze, a feleségek, és én meg a párom, de hideg permet hullott az éjjel, és délben is dühöngött kéjjel a zápor.

Hogy legyen, hogy flekken süljön a rácson? Futtassunk lángból ropogó, szikrázó, pattogó, surrogó, sercegő, sistergő, villámba öltöző tűzsárkányt a fára, és csináljunk tűzhelyet alája? (Perzselő hő bújhatna meg a hamu alatt a parázsban, s ráhordhatnánk még némi fát is, láng-látványnak s persze parázssá égni).

Mondom is: segítség kéne, barátaim, hordjatok szénnek való tavalyi csapot¹, nem baj, ha vizes a kérge, és tűzgyújtósna² kezderjét² s hajlát³, legyen, amit tűzre dobni.

De nem lobbant lángra a tűz.

A nyelv kötőszövetén molyrágta lyukak szakították széjjel az ősi hálót, az értelmes, édes nyelváramlatot, tiszta vizet kínáló kutak mélykék szomját, égszínkék légi úton alig több mint 1 plusz 1 óra távolságban, Budapesttől egy keletre fekvő, székely-magyarba tetovált tájban.

¹ száraz, fenyőgally

² száraz, tűzgyújtásra alkalmas vékony, száraz fenyőágacskák

³ nyers zöld fenyőgally

(Azt hiszed)

Azt hiszed, jobbá teszi a vers a világot,
és jobb leszel te magad?

Betűvető,
csepűrágó,
csak egy bohóc,
csak egy favágó.

Te is csak egy hitbuzgó zelóta⁴ vagy:
átírod a világot, a módon, ahogy kiolvasod,
s mint az olvasót a hitbuzgó katolikusok,
a szót ujjaid között morzsolod,
beleszenderülsz, belealszol,
miközben a képernyő tovább falja az áramot.

⁴ Vakbuzgó, Róma ellen lázadó zsidó ember

(Hínár)

Én nem tudom:
ha önző sejtjeimben
a növvő öntudat mozdulni készen áll,
miért lesz mindig a leírt gondolatból
jövőt cipelő mozdulat,
és miért lesz sok-sok oly pazar
vagy hevenyészett,
bőbeszédű, vagy fukar,
hányaveti, vonatról lekésett,
mintha csak minden fontos flanc
az elmúlásnak ülne diadalt?

(Ünnepek múltán)

Az asztal körül eldecizget
Türelem társaságában az ember,
s kigombolkoznak, bár hideg van,
nyakkendő pányváján az ingek.

Kitűrhetnék petőfisen,
de a harsányság megneveltet,
mert süt az isten hidege,
didergetésre is jut belőle.

És tétlenkedik Türelem,
míg tárgyá tunyul az ember
az asztalnál, amely körül
kigombolkozva üldögélnek.

Lent a szagos lábbelik közt
egymást ölelik hengeres
asztallábak, mint az emberek,
mikor örülnek, s mikor sírnak.

Itt, mifelénk, itt rendesen,
időtlen idők óta így megy,
decizgetnek és elbámulnak
egymás mellett az emberek.

Magam a nyakkendőbagon
tartom kezem hogy lazítsam.
Az ingemen az összegyűrt
ráncok riognak türelmesen.

(Néró)

Hát ég a könyvtár, földig leég, úgy porlad szét,
mint az emlék. Fölég a láng csillag helyett az
égi tájra. Néró személyes ambíciója
rút hagyomány bizonyosága után kutatva
döntött emígy suta-bután, s besegít néki
a törekeny félelemszint. A gög s nagyságtudat
kiaranyozott kincs-kamrájába nem fér bele
a múlt, köszöni nem kér belőle, s vesszen, aki
mást akarna. Amúgy nem nagy ügy a történelem.
Fennmaradni valami égig égő tetre
van szükség, így volt ez mindég, legalábbis, ha
bárkit érdekelne, bár Zodicus⁵ versenydalnok
dicséretére, ki nem hullajt (bár hullathatna)
kövér könnyeket a könyvtár haló poraira,
úgy se ültek be olvasás-éhesek régóta
oda. Néró is csak kívül ostromolta, őt
ódon papirusz poros-dohos betűi nem
vonzották, csak a póz, az alkotás, a fellépés,
a taps mámora. Dohos korszak, bűzös csillogás,
halhatatlan elmerothadás.

⁵ *Néró mestere, költő és talpnyaló*

(Karaván nyugat felé)

Karaván kel át a Holdon,
száz vagy ezer éve folyton,
fojtón, mintha *exod* volna,
elszíszegett papi szóra
templomszolga biztatásra,
nem neszesen, szarvasbika
ahogy csörtet a ciherben⁶,
eszesen, amint a róka
lopakodik istállóba,
sötétedéskor, vagy a Hold,
maga a Hold égudvarba,
olyan mód, úgy, hogy célba érjen.

Arra gondolni se lehet: hogy a migráció megáll.
Isten sem teremtet, csak hat napig,
a hetedik ünnepnek kell,
számba venni, s megpihenni.

Csak egy darabka földet adj, ó Istenem,
csak egy biztos pontot adj a hegyoldalban,
csak egy biztos pontot adj a hegycsúszásban,
amit maga Arkhimédész keresett,
hol megkapaszkodhatna a mag.

Utak mentén karavánok egyre-másra jönnek-mennek,
összeérnek, eszmét, érmét kicserélnek, kifényeznek,
elmesélik vágyaikat.

Vizek partján adj egy pontot,
kimozdítom a világot.

⁶ bokros, csalitas

(A Szárnyasbika⁷ halálára)

Határtalan az égi űr,
mi benne volt azt rég kilopták,
s ha mégis benne hit feszül,
megleckézve, kik szóba hozzák.

Nem a Tejutat, s Bereniké
rőt hajáról az égett rőzsét
kívánja el a bomlott ész,
csak Babilont, csak kapuőrét.

Oly furcsa gőg feszíti szét
az ember földi köntösét,
amint meglopja magát flottul,
és póre marad és úttalan,
míg kiürül a földi katlan,
és szabadságát ejti foglyul.

⁷ *háromezer éves babilóniai szobor*

(Haza jöhetnél)

Kízer Öcsihez és Julihoz – Kanadába

Haza jöhetnél!

Haza jöhetnétek!

Húsvétkor meglocsolnának az apák, a testvérek, az unokák.

Ha tudsz, ha tudtok, gyermeket is szülhetnél, szülhetnétek még itthon.

Játszhatnánk együtt népuralmat, játszhatnánk demokráciát,

együtt megbeszelnénk, kérnénk, meg is szavaznánk,

ó, Mária, Mária, Szűzanyánk, gyermekek kellenek, unokák.

A réten kisarjad a fű, egeret rejt és békát.

A gólyahírre megjönnek a gólyák,

üres a csőrük,

nyár múltán megint elmennek,

s mindig többen, mint ahányan jöttek.

Aztán őszi esőket szűrnék át az elhagyott fészkek,

a kéményből fölszálló füst dermedt lehelet.

Ki veszi észre, ha te nem és én sem?

Hazajöhetnél!

Hazajöhetnétek!

Se kinn, se benn nincs kín kevesebb,

se kincs, gög, gubanc, gönc, gürc...

és odakint albérleti a kilincs,

házinénis a kény,

s a hónapvégi rettenet,

miből megvenni a kenyeret?

Az albérlet nem odázható el,

kirúg a házinéni,

a munkaadó seggbe,

s másodállásod fölzábal.

Feszes melled, s karcsú tomporod
míg éget, érted s téged éltet,
de este jöttén, ha fogy a fény,
bőröd aszik, bokád eldagad,
és akkor a harcba mások szállnak,
a számlák várnak,
a számlák várnak...

Hazajöhetnél!
Hazajöhetnétek!
Húsvétkor meglocsolnának az apák, a testvérek, az unokák.
Ha tudsz, ha tudtok,
gyermeket is szülhetnél,
szülhetnétek még,
s játszhatnánk együtt népuralmat,
játszhatnánk demokráciát.

(Mint a jelző)

Mint a jelző a mível versben,
olyan a székel honszerelme,
s vesződik minden tízedik évben,
mikor számba veszik a népet:
hogyan vallja be önmagát?
hazátlanságban a hazát?
önmagát hová betűzze
más népek között elvegyülve?

Divatja múlt mind a kettőnek:
székely ének s versben a jelzőnek,
nincs helyük az állami tervben,
s a temetetlen posztmodernben.

Ha szereted (s ez ősi ösztön)
az egyiket vagy a másikat,
megzavarja az érvelést,
megzavarja a logikát!

S mert nincs idő (erre sem futja),
hogý odatedd a szívedet,
elfogadod, hogy székel jelződ
a csigaházban született.

(Persze nagy a világ)

Öcsi Quebecben egy informatikai cégnél
dolgozna, nem hagyják az idegei. Kibírhatatlan
a hosszú havazás, a hosszú éjszaka, a hosszú
hallgatás, s a pszichológus is jól keres.

Laci Budapesten egy banki osztályt vezet,
pénzét Párizsban költi el.

Pötyi egy Névtelen Városban madamme,
megadja, ami a testnek kijár,
házat bérel, autót lízingel, lefényképezi és hazaküldi.

Géza Stockholmban doktorál, munkája jó pénzt csinál.
Ma vagy post mortem diadal a dilemma.

Asztalos Montrealban Karcsi, az ex börtönőr.
A nyolcvanas években disszidált.
Megöregedett, mióta mindenki kibabrált vele.

Pityu bácsi a lutriban reménykedik,
hazajönne szívesen, ha összejön,
amint látható, roggyan a porc lábaiban.

Zsolt filmet forgat Los Angelesben, engedik,
szabadság van, ha pénzéből telik.

Gyuri neveit cserélgeti Bécsben, ügynökként
házal s szagolja a holt császár lábszagát.

Eltűnt a százhatvan IQ-s Tibi a nagy pápai utcán,
persze ez majdnem mindig így volt,
amikor nagy volt a mellszélesség s kicsi a világ.

Sándor Tibetbe ment, János Göttingába,
jaj az Istenért fel ne sorold, Vespucci után hányan...
a fiam is.

Történelmét írja egy kis nép, ahol lehet.
Pakol, megy-jön, marad, közben átépítik,
átfestik szülei házát,
miközben köteles megtanulni a főnök tájnyelvét,
vallásos énekeit, ünnepeit,
étkezési szokásait, pezsgőnyelését,
hogyan mikor kell nyelni, lenyelni a békát.

(Jól elvannak, lájkolnak)

Estébe hajló szerda délután
nem fut még ölembe az unokám.
Tanítani mint rendesen,
eljárok én a magyar végeken.
A padsorok most is olyanok,
mint mikor én ültem ugyanott,
csak most fölöttük szövi az álnok
világháló pókja a hálót.
A pókjárat-pókfolyosók
szóttese kuszán szétterül,
az élő szón, mint vad a csapdán,
pókraj csorogva ácsorog.
Pókraj járja a netvilágot,
mint világjárók hajdanán
a földet, amely kincseit
kíváncsiságba rejti el.
Föl-föl kacag, amint navigál,
az egyik is, a másik is,
s felnyögnek, mintha csöppnyi pók
szája sejtek falába marva csíp.
Illemből fölkapcsolják a villanyt,
kint szöszmötöl a felmosó gép,
a takarítók benyitnak sorban,
(a villanyfény még nem elég).
Forgalmas szerda délutánon
pókraj foga csámcsog a hálón,
netláz fogságban sűrögve
folynak el a végeken a percek.

(A cipőfűző)

Ó, a cipőfűző! Mindennapi kellék.
Lehajolsz hozzá, ha felkelsz reggelente,
s ha felkészültél az elfolyó idővel
szemben a mihaszna felelgetésre.

Lehajolsz hozzá, ha lábadon a cipő.
Rendszerint fölkészíted azt is a napra,
arra is sok fürkész, les-pillantás esik,
vitrin az életünk reggeltől napestig.

Városon csak a por, s porral keveredve
a csapadék szennyez, cipődre az ragad.
Tülkölés, füst bűze, vegyszer s kanálisszag
nem ragad, fennakad tüdőn s idegeken.

Csámpás a járásod, fölveri a sarat,
szemetes sétálva melletted elhalad,
seprűje a vállán, gondok a zsebében,
cipődet a járda latyakja festi be.

Megesik, a fűző elszakad, ha öreg,
megfoszlott, megérett, megkínzott, időmart,
ha elég igazi, s nem akril, nem művi,
s alázattal hajolsz le hozzá befűzni.

Lehajolsz cipődhöz (te alázattal élsz):
alulról fölfelé, lyukpárról lyukpárra
finoman szorítod fűződet cipődre,
és ha még van miből, csokrot kötsz belőle.

Meglehet, ez lesz a mai nap egyetlen
esztétikailag élmény dús emléke,
szoboravatásról szívesen lekéshetsz,
talapzat nélkül is művet kötsz cipődre.

(Mikor kelni?)

Mondatban a kezdőbetűt
elrikkantja a kakas,
(csúcson csengő hamis ezüst),
s nem tudja végét a mondat.

Kétszer szól, úgy kakaskodik,
jaj, melyikhez igazodj?
Oly hiteles a második,
amilyen az első volt.

Szólamos a kakasnóta:
reggel-este bolondóra
ketyeg itt századok óta,
vereskóki⁸ futtatóra.

Láng kúszna a lármafára
kakasszóra, kakasnóta
ébreszt alvót, álmát rázza:
mikor kelni? Tudni soha.

⁸ lánggra lobbantott égő fenyő, régebb lármafa

(Akár egy nagyváros)

Az én kertemben, a Nagyhagymás tövében,
gyöngyöket fércel a hajnal a füvekre.
Az én kertemben, itt a havason,
virágját festi az ibolya kékre,
lilára, sárgára, encián-sötétre,
törpe, kövér kosbor nyújtózkodik lilán,
halvány ezüstszínben, mélytengeri kékben,
fenyők karéjában, a fűzöld heverőn,
a nap aranyában, hol madár csicsereg,
serény szöcske szökken, simogató szél fú.

Mintha nem is volna a huszonegyedik
század, s az elfolyó idő nem lüktetne
mindenben ami él, s itt is körülöttem.
És mintha Áprily csak sétálna itten,
parajdi magányban, a világ szemetét
rakosgatva ki s be, gondjával s módjával,
a ritka szerelem nagy titkai közé,
távol az enyedi hulló vakolattól.

A kertemben is van többség s kisebbségi,
őshonos s olyan is, mit telepítettem.
Szétterpeszkedik az okker pipevirág,
s ereszünk alatt a színpompás mályva,
elhullatja ernyős magvait a pitypang,
sort áll a szegletben, dárdáját kirántva
a szürke vadkapor, egymásba fogódzva
szöszmötöl itt-ott sok égszínű szoknyás
szerény nefelejcs, s a délceg margaréta,
tróndísze, fehérén, büszke egyenesen.
Annyira emberi minden a kertemben.

Olyan a kertem a havasok ölében,
akár egy nagyváros légi kikötője,
ahova napestig oly sokan érkeznek,
turbános férfiak, szakállas emberek
fekete kipában⁹, férfiak szívükben
vitéztkötésekkel, elfelejtett opinkák¹⁰
csoszogásaival, khimárban¹¹, szmokingban,
pólóban, ingujjban,
szálegyedül-magányukban s asszonyaikkal,
gyűlölködő szívvel, szerető mosollyal,
megnyugvást kereső üldözöttségükkel.

Érckályha köpenyben jó száraz fenyőfa
pattog a májusi reggel hűvösében.
Ránk fér (bizony mondom) ölelésnyi meleg
ebben a szépségét elrejtő világban,
ebben a rejtekezésre bírt világban.

⁹ zsidó fejfedő

¹⁰ jellegzetes balkáni lábbeli, román bocskor

¹¹ muszlim női ruhadarab, fej és nyak elfedésére

(A költészet napjára)

Marosszentgyörgy, 2015

Lomb fakad a Somos-tető alatt,
a fákon, árnyak lengedeznek,
füzetben ákombákom,
hangjegyek kottákon,
pacsirta trilláz magason,
ahol még bírja legyecskék szárny-kitinje.

Tengernyi lim-lom fölött elhalad a Nap,
s haladtában sütkérezve, bronzbőrűvé égve,
s így maradva tudatosan s tehetetlen,
esőben s szélben,
hogy a fehérektől, a napra nem kitettektől
kellően legyen megkülönböztetve,
ki-ki maszkot cserélget, hogy vers legyen
(ha beleütközik a lét a késbe)
az asztalon.

Lomb fakad a Somos-tető alatt,
a fákon, árnyak lengedeznek,
s ahol még bírja legyecskék szárny-kitinje,
pacsirta trilláz magason,
hangjegyek kottákon,
füzetben ákombákom.

(Hódolat a nyelvhez)

*egy költőhöz, aki a magyar nyelvre
bohócsipkát tesz és bohócorrot ragaszt*

Én nem tudok úgy szólni,
ahogy nem tanultam.

Nem tudok rácifrázni,
unok rongyot rázni.

Nem tudom megcsonkolni.
Ne bánts, a nyelv is érez!

Nem tudok véle trillázni,
(nem jó a bor ha édes).

Én nem tudok kirakatért
boltolni, adni-venni,
szatócsinas ruhába bújva
suttogva alkudozni,
élő szótagot megölni,
ha hosszabb lefaragni,
s beletoldani, ha nyúlfark
egy szótagot, egy hangot,
bár enyelegni tudnék véle,
annyira hű, s úgy szeretem.

Nyelvem kötésében a szó
nyílhegy, dárda, parittyakő,
és anyakéz is, simogató,
megdorgál, megfog és befog,
nem iga, engem támogat.

Édes börtönöm, nem bilincs,
kulcsa van, de zárva nincs.

Ha csonka lenne, mint a hon,
megérteném, hogy meg kell szülni,
de ép és szép, és birtokol,
nem szitál szét, mint Trianon.

A nyelv nem pitykés, kinőtt cucc,
mit átszabhat a labancízlés,
olyan, mint égen a Nap,
Keleten kel minden nap.

(József Attila: Meg nem írt vers)

Álltam a versben.
Háltam kattogó, kínos
Feltámadásban.

Törpék között, szemétben
égett harminckét évem el.

(Hommage à J. A.)

A hetedik te magad légy,
vasárnapnak a múltó hét.

Szeretődöt jobban szeresd,
mint a hullámok a tengert.

Lehetetlen emléke légy,
szárítókötélen friss szél.

Szeress jobban mint a mama,
harctalan ki szeretve van.

Igazságnak oltára légy,
morzsányi, de az is kenyér.

Keresztvivő, nem ácsoló,
ében égen fehér holló.

(Transzfiguráció)

i.m. József Attila

Lezáratlan hátad mögött az est,
Szemben veled az éjfelete csend.
Utánad kap az ében testű éj,
A vasra vert gép szemtelen *tükhé*.

Látod, hogy robog, hogy nő, hogy beszippan,
Sípól, dohog, dübörögve tolat,
látod, hogy űz, robaja mellkasodban.
Kilincs után nyúlnál. Síri kaloda.

Fönt a magasban kinyílik a börtön,
Látod, hogy lelked is odaszáll rögtön,
Csókol a vasszáj, véredet szívja,
Kék lepedőbe bújik a szikra.

Fönt a magasban csillagok titka
Gyújt tüzet, égit, s integet vissza,
Gyúlt tüzet, földit, hiába szítva
alszik ki tűznek fekete pírja.

(Szárszó)

Beleszökött a nyelvembe SZÁRSZÓ
és beleszakadt. Elszakadt a cérna.
Férce vékony volt, de időtálló,
korán foszló, panaszos, nem céda.

És benne marad ameddig az idő
számolható, mely, mint az értesítő
a kitűnőt, kisajátítja őt.
Költőt sirat s az egész századelőt.

Olyan akár a zászlón vágott lyuk:
eszmét éltet s hirdet forradalmat.
És játékot. A sorssal kötött alkut:
„hagyok batyut s rendelkezem magammal”.

(Ismét Váradon jártam)

*„Hírrel hirdessétek: másképpen lesz holnap”
Ady Endre*

Ismét Váradon jártam, és láttam,
láttam Adyt barátaival. A
színház sarkánál beszélgettek. Ott
volt Juhász Gyula, Emőd és Dutka,
zakót viseltek, és nyakkendőt, mint
az úri fiúk az iskolában,
akik, ha tehették, elcserélték
zsíros-paprikás paraszt kenyérre
vajas-szalámis zsúrkenyerüket,
és tanítóik bosszantására
– bizonyára – az egyszeregyet,
hisz mire jó az, ha hasztalan
amikor épp a kék-sárga páva
röppen a vármegyeházára?

Kiszámítani nem tudták
volna amúgy se, bizonyára,
(s íme, hiába) a páva röptét az
úrfiak, csak Ady tudta egyedül,
csak ő látta, hogy fölszállott
a páva a vármegye házára,
de ezúttal neki se sikerült
a matézissel megbirkóznia.

(inga surrog az ég alatt)

in memoriam Radnóti Miklós

életeit keresi a költő
a világ szakadt díszfelöltő
foltozgatja a nyelv (ahogy tudja)
magyar beszéd a költő útja

a vers patyolat ingaként
a mennybolton csüng egy szegecsen
(ott van a felfüggesztési pont ahol
a legtágabb a képzelet)
surrog el s vissza az inga,
surrog a szó oda vissza,
súlyos mint a megcípelt kereszt
megérint fölkarcol beléd vág
vérző sebhelyet hasít
költő arcát erezi ki

elhajlana a vers útjából a nyelv
de nem tud
(az élet kulcsa ritmusra jár)
ó drága-drága anyanyelv
(vére sercen papírra
s a csepp mint tengerben a kavics
beül egy kényes kagylótestbe)
költő kezén vers lesz belőle

a nyelv patyolat ingaként
körül leng és duruzsol
(mintha surrogna az inga)
egykedvűen jár az óra
(Dali vásznán elfolyik)
történelmet kísér az útján
s fölfogja rezgését a nyelv
(költők titka lehet-e ez?)

az ég alatt a lomb alatt
tenger lim-lom szétömöl
(ilyen biz a történelem
mit nyelv kibír ember is)
a sok közöny mind igazság
az erőszak sem adja alább
a hordószónokok mondják
nem gyilkol meg csak fogva tart
csak megingat csak meggyötör

a nyelv patyolat ingaként
ott surrog az ég alatt
vers lesz ha a szív dobog
(az ember olyasmi agyag
örök pörlekedő marad)

olykor maszkot cserél a költő
a világ szakadt díszfelöltő
ez is kereszt cipelhető
az is szorít felölthető
s mint kenyérbe az éles penge
befúrja magát a létbe

vers lesz a nyelvből
vers talán (szelek között a Hargitán)
ha megérint
ha beléd vág
ha megtalálod
ha megtalál

(One way ticket)

i.m. Hervay Gizella és Szilágyi Domokos

Ne keseregj a szebb jövőn, színlelhet hősi múltat.
A történelem olyan tett, miből az ember nem tanulhat.
Tanulhatna, ha tudná, hogy minden mindennel összeér,
igazmondással a hazugság, dicső jövő a múlttal,
mint kígyó összetekerődő teste nyirkával s mérge bódulatával.

Mikor a jegyre vásárolt étket vigyorral ettük
s untan, s a szebb jövő színét szórták a difuzorban¹²
(maszlag, lélekfaló piranha raj, csíráatlanított búza),
világgá mentünk volna, de hittünk jövőben, Úrban,
félszegen, bár ész uralt, s a félelem egész valónkat.

Bizony birkózott az erős, s a gyenge izomsorvadt,
minden mindennel harcban állt, hangtalan álltunk a sorban,
s hiába volt, hogy estelente elvették villanyunkat,
olvastunk ezt-azt, hogy legyünk, s ne legyünk elbutultak,
mikor megadják éjféltajt a szocvívmánya villanyt,
s ha reggelre, hogy ehessünk, kenyér kerül a polcra,
(s bár néma volt ki oktatott, nem jó így, mindenki tudta).

Egymás kezébe adtuk jó Jókait, Molnár Ferencet,
és Gárdonyit, és Móriczot, tőlük tanulni gerincet,
és később, ahogy az elme nyílt, választottunk kedvenceket,
nekem Szilágyi s neje a bús Hervay tetszett.

Futottak folyók mentén ők, lefelé s árral szemben,
nem bújtak el, ha úgy (se) volt, a hetedik szobába,
poggyászukat és gyászukat one way jegyre cserélték,
hogy elmúljon, ha képes múlni a megrekedt sötétség.

¹² hangszóró, a '60-as években, a Maros Magyar Autonóm Tartomány idején, szinte minden gyergyói házban a rádiót helyettesítette, benne a helyi és a vásárhelyi körzeti stúdió sugározta műsorát

(Les demoiselles d'Avignon)

hommage à Pablo Picasso

(rêverie)

mutogatják rózsaszín
rőt idomaikat
az avignoni nők
vágyak szöttese
fekete pirosban
ködszürke-ólomban

aszalódó szilva
zamatozó alma
okkerszínben sárgán
szín-fakuló árván
keserédes nyár

les demoiselles
csoroghatna a nyál
mert kitárulkoznak
a várakozásnak
örök idők óta
belebáméskodnak
tenger dagályába
belefeledkeznek
hajók ringásába
férfiak álmába

és hogy kíváncsiak
és hogy siránkoznak
a rózsaszín lányok
farkas arcaikon
ordas ordítások

(coupé le cris)

sikolt a nő
vászonarca még nincs síkokra szétszaggatva
tekintetében még ég a messzeség
ahogy rábámul a szürke ég
(és ez fordítva úgy szint)
nem lángol
hamuban tobzódik a tűz heve
a vágyakozással egybe kelve

a lényeg bele ég a rózsaszín húsba
Pablo fürge ecsete benne terpeszkedik
a terpentines edényben
(vázában kancsóban
inkább medencében)
készül felmetszeni síkokra a sikolyt
a dagadó vágyat duzzogó szenvedésre

(la tristesse)

a test vétke kiette a tekintetből az értelmet
hús és negyven között

az arc síkjai és az idomok kártyalapokként terülnek széjjel
mint a nappalokon a kéjjel várt takarodó
(általában és leggyakrabban
ez a napszak ad helyet a jelennel tanakodó ösztönöknek
kivételesen irodaasztalokra dőlnek
a lefüggönyözött ablakok mögött
még kivételesebb esetben a nap robbanó árnyékában
terek zugaiba feledkeznek)

az egyik sík ráfekszik az éppen elborulóra
a másik valamely duzzogó síkra fordul rá
(jó lovas a lóra)
amely mint a szél
épp belesimul a vitorla ölébe
a harmadikon duzzad az érett kebel

ahogy a síkok összeillenek
a negyediken kannavirág
rajta méz illatoz
melyikre nézz
melyiket öleld át
hogy a szomorúság ne hazudjon

(l'exemption)

az éhes test kiette étkét
amit kínált a dús lakoma
a test császárliliom húsa
beleköltözött az idomokba
asszony tompora
vétek fészke
áldott forma
Pablo feloldja
felaprózza az egyre kevesebbet
sokra sokra
ó asszonyok
legyetek feloldozva
Avignonban
Vásárhelyt
Nyárittyomban

(a kibic)

a kibic a sarokból
lesi sandán a női idomokat
lesüti szemét az élvezet
a vágy benedvesíti
elborítja íriszét
és harmóniává nemesíti
az istennői ajándék ízét

a világ lényege a nő
mióta világ a világ
pironkodik is eleget
ha elkezd nőni a messzeség

(Félteni valónk)

Csata Ernőhöz

Félteni valónk, ha van,
az lehet csak, amink nincs:
cipőnkre útjai pora,
fejünkre dere tapad.

Szorosan ölel körül az örök
szülőföld, össze ne törjön,
(mint ebek szájában a csont),
öleld vissza szerelmesen!

Hisz van úgy, hogy ébred a szív,
megkondul a lélek, s a hang
feltör az iszapolt mélyből,
(tetszhalott csak a hant alatt).

A gőg kevés, s a fájdalom is,
háború kell, hogy dúljon, hogy
fájjon egészen mélyen, a génekben,
csak így élhetsz szabadságod börtönében.

Félteni valónk ez lehet:
a szülőföld, ami van, de nincs
ebben a hétköznapi csendben,
mígnem két mínuszból plusz lesz.

(Tölcsérpróba)

*„Uram, taníts minket imádkozni.”
Szilágyi Domokos*

(egyszeriség)

Adva a létezés a születéssel,
kőbe faragott istenemmel,
az élet kéj, bú és buborék,
az élet tánc,
az élet ámulat,
tánc és halál és bámulat,
tűbe fokozott vékony cérna.

Vitatkozik a győzelem a gyásszal
s fut a tekintet szerteszét,
firtat, letapogat, szembenéz veled,
(megbicsaklik, néha kifulladás az ész.)

Föl kellene fogni a levés okát
s mondani érte egy imát.
„Uram, taníts minket imádkozni.”

Mint mesterséget, meg kellene tanulni az imádkozást.
Mint a bölcsességet, meg kell tanulni az imát.
S hány esztendő kell!

Közben, persze, szárnyára emel
a titokzatos egyszeriség.

(fohász)

Szárnyalni tudna az ima, a fohász:
„Add látnom, élő hatalom,
kínjaimat ravatalon.”

(belehalok)

Ehhez valami kell,
és mindig több a kell,
és egyre több a csapda
és egyre több a jaj,
ne nyúlj hozzám, mert meghalok,
„ne nyúlj hozzám, mert meggyulladok”,
ne gyújts gyertyát, mert ellobbanok,
ne fújj gyufát, mert megvakulok,
ne engedd, amit nem akarok,
ne adj játékot,
belehalok,
ne gyúrj bábút, komoly vagyok,
komolykodom, amint a csapda,
az élet kéj,
bú vele adva.

(fintor)

Az arcra kiült a fintor maszkja,
költők jaja a kirakatban,
akár egy síró bölcső a tájban,
akár egy bölcső ringatatlan.
Csoda-e, ha vicsorog a vers,
mert a szólt szó babra megy,
disznók almában a gyöngy.

(Szilágyi Domokos halálára)

Rászáll s a szilfa ágát lehúzza a ragadozó sasmadár,
mint saját virága, mint az esőlé a levélben, ágban.

Ágyából fölkel s kimegy az erdőbe, köztünk jár egy ember,
köztünk tanyázik siráma, imája, sasmadár száll a fára.

gyí te fakó élet
te drága mókuskerék
istenek akarása
lombot vető árnyék
szilfa tövén megágyazó
leselkedő árnyék

Ó, Költő! Sasmadár!

Éles szemű sas röppent föl az égre
oktalan ágak horzsolásában.
Az ágon saskarmok markolása.
Az égen kék tinta szédül a sas szárnyaira.

(Víznyomás a diplomán)

i.m. Barabás Zoltán

Barabás Zoli elegáns külsejű,
jó fizikumú, barátságos és
jóbeszédű évfolyamtárs volt.
Mikor megismertem, Hegelről
alig tudtunk többet mondani,
hogymár Marxnál különb lehet.
Elhallgattuk. Sem Hegel, sem Marx
nem került föl a forrásutalásba,
talán, a megírandó dolgozatban,
az első hely csakis egyetlen kultikus
személyt illetett meg, és elfogadtuk.
Nem lázadtunk a félkész rabló ellen,
se valódi, se átvitt értelemben,
rossz volt a század lelkiismerete.
A kor szava a bölcsész diplomára
víznyomással volt fölírva, de én
ezt nem láttam, ő jobban kiérezte.
B. Z. úgy maradt meg bennem,
mint az évfolyamtársak között
a különkiadás.

(A trójai katona siráma)

*„mi tart kötözve itt
a nem s az igen között”
Dobozi Eszter*

Városom, ó, báját vesztett sellő,
elcsábított háztartásbeli nő,
hullott szirmú, szúrós túskevirág,
hímtag-leső, részegült közleány,
facér-kacér, álnok-pucér delnő,
borraivaló egy korsó sör után.
Mi volnál? Mézbe merített teknő?
Dongók fullánkjának kéjébe fúltál?
Meddő asszony, fáradt bástyavédő,
vagy uszonyát riszáló ebihal,
kit körbekacag a horgon akadt ponty,
s a kőre szikkadt földigiliszta,
kit fölvet a por, aszfalton a tócsa,
a tökmag földre kiköpködött héja,
s a kerti törpe, s a gonosz mostoha?

Haragom szól, hangom fuldokol.
Camus megírta: a többiek, pokol.
Ember embernek démona, mi végre?
Miért a vágta jött-ment farkasokkal?

Villámok közt, csaták árnyékában
kijutsz-e múltunk, farkasok gyomrából?

(A Breisgau-i Staufenben)

„Az embert mindenkor megvárja terhe.”
Camus

micsoda pocsék idő
otthon ülésre rendelő

suttogják
higgyem-e
Mefisztó a kóbor Fauszt nyakát szegte
a breisgaui alvó Staufenben
miközben szvasztikát festettek az égre

micsoda pocsék idő
úgy tűnik tagadás a boldogság ára
s a megtagadás

vajon miért tekerte ki Mefisztó
a kóbor cimborá nyakát az alvó Staufenben
miközben lelkével üzletelt

álomkép rajzolódik a térbe

tényleg eladta lelkét a tudós
a művész az építő a földművelő
az üzletember a hivatalnok

(ki tudja mit gondol a szomszédról a szomszéd
meglop kifürkész beköp
vagy csak híredet kelti
s van rá vevő)

micsoda pocsék idő
puha léptű Ármány settenkedik
a házak bokrok árnyán
s mint a töklámpás
ijeszt

micsoda pocsék idő
pedig már nincs inkvizíció
pedig már nem dúl háború
pedig a világ nyugodt
(csak az álmatlanság lesi az estét
megágyaz-e a szeretet egyszer)

az álom hézagos nyugtalan
kialvatlan az álom az ágyban
egymásra bökés a kirakatban
közben méltatlan léptek
puha léptek
erőszakos léptek
szinte paposak
szinte katonások
mint ármádia
nyomulnak házaink közelébe
kapunk tövébe:
ELŐRE HONFIÚK ÉS HONLEÁNYOK!

védenénk amink még van
kicsi kilincsünk
kicsi anyanyelvünk
kicsinyke magunk
s olyan rég már

micsoda pocsék idő
nem kiránduló idő
a kóbor tudós eladta lelkét
cserében 24 évig
90 évig
150 évig
de a boldogság nem a másik nyakán érik

micsoda pocsék idő
szerencsére a tankban sincs benzin
s a bicikli gumija is ereszt

(tízmilliárd)

Juhász Ferenc 85. születésnapjára

hány éves a tízmilliárd éves költő-szív
(tízmilliárd éves gondok ünneplő cuccába öltözött
bozót-kalitkában csörtető szarvas hím a kőszívű világban)
hány éves a tízmilliárd éves dolgos kéz
(háttér: fogják sodorják tűbe fokozzák a cérnát
a gyíkpikkelyes párna varratán
arcod mögött dőzsölő szirén-kezek)
hány éves a tízmilliárd éves kirakat
(költők tanyáján végigsöprő pestis-születés
tízmilliárd halál tízmilliárd feltámadás
tízmilliárd temetkezés tízmilliárd mennybemenetel)
hány éves a tízmillió tizenötmillió szív összerakva
(lomtalanítva fényezetlen trianontalanítva)
hány éves a tízmilliárd éves mama-méh
(ó édes föld édes édesanya ékes szülőföld
„szó, képzet, hasonlat,
véres élet-oldat,
létszag, halál-lobogás, ásvány-hőből csöndparázs”)
dobbanás dobbanás dobbanás

(Ádámcsutka alabárdosokkal)

NMK-hoz

Vásárhely utcáit járva beleharapsz az alma ép magházába,
épp mikor a szó lecsúszik a mikrofon torkán s fennakad,
(ádámcsutka a torkon).

Távolba szakadt barátom mondja:

„haza csak egy van”.

Nahát!

És otthon ki marad?

Haza kell jönnöd, tam-tam, mi élünk és halunk,
kevesen vagyunk s be nagy a mi kis honunk, sőt tágas és kizár,
nyilván azért, mert szelíd-kedvesek vagyunk,
elveszik agyunk, ágyunk, asszonyunk.

Mi marad itthon?

Ki át óceánt?

Ó, Keleten, az más,
mese-szült valóság és fakír arcvonás.

Persze hazatérsz,
a távolban már dobban.

Milyen csodaszép látogatóban.

De a városkapunál belépőt szednek víg alabárdosok.

(Szinte négykezes Kedei Zoltánnal)

Versmontázs a Megtépázott álmodozásból

*A megmérettetés zsámolyán
a cél fölér egy röpke perccel,
húr feszül ingó időtérbe,
elguruló semmiségekkel,
árny nő – a magam túlélése,
a semmi értelme hallható,
csillagrendszerem és palettám
és tollam is jelenvaló.*

*A mosoly katedrálisának,
a szónak is s az ecsetnyomnak
szürke falán a világ ébred,
neki vetjük hátunk a csöndnek,
vétkeink színe és fonákja
számolgotója lesz a nyomnak,
a megtépázott álmok Golgo-
táján, csatakos fénytengerben.*

(sodrás)

(b. domokoshoz)

könyved homlokán
ránc – pipacs vagy kankalin –
szélfútta határ

táncol a szélben mások
öröme magányunkon

(Lázálom)

Sziveri János-ihlet

*Tanakodnak, kellünk-e még,
kellünk-e még étlen-holtan.*

*A nyelvünkről gyászhuszárok
gondoskodnak, áthatóan,
láthatóan.*

*Meggyötörhet-e lázálom?
A rádióban rákrománc szól,
s tálalva van az ágytál.*

*Három rút kisasszony ül a
kórházi ágyon,
a három Moira,
(a költő csak vendég).
Beszédük nem szép beszéd.*

*Kíntól görnyed az ágy, a test,
érthetetlen, mi a furcsa?
Menekülés Parnasszusra.*

(A költő helye)

*„De marad-e hely, mit belaknom –
Marad-e árnyék, hol leszállnék?”
Sziveri János*

Tudtad: lakhatatlan, amit belaksz,
de belaktad verssel, daccal, lázzal,
sok apró haszontalansággal.

És éppen dél volt, vagy délután, vagy este,
fölszálltál a soros gyorsvonatra,
(gyászhuszárok nélkül ingázó gyászkocsira),
egyedül s nyilván pénztelen,
(ilyen minden számítható költő),
iratok nélkül,
és itt hagytad hiányod.

Van e most végre elég árnyék ott,
van-e otthon, amit belaknod
s fény is elég, kellően otthonos,
van-e még ezer vágy,
s van-e szándék hogy végre
a gyorsan röpítő vonatról leszállj,
és nép van-e még, akiért?

(Memento)

*„Tanakodtak, kellünk-e még, s mint –át-
hatóan látható: nem.”*

Sziveri János

Elviszi a halál a költőt, ki élni vágyott.
A gyászokosin hetyke gyászhuszárok.
Az élő emlékezik a kortársra, aki volt.
A holt cipeli az elmaradt dolgokat
s kirakja velük a Parnasszus nagy teraszát.
Nem kiált, nem énekel,
mozdulata megáll a teraszon
s nem érti,
miért nincs a helyén az ágytál,
dolgát miért nem végezte el.

(Vásárhelyi képeslap)

Hódolat Bodor Péternek

Ahogy elnézem, szellős itt még a tér,
a fák fátyolos, csenevész, vézna sorban
sorakoznak az utak szegélyén, ifjan
s szomjan, pedig a földben volna táp elég.

Ahogy elnézem, az íves gömbkupola
áll még, mint dőlt keresztől díszes korona,
alatta a kútnak tiszta vize zenél,
s körös-körül csendünk szomorúsága ég.

Ahogy elnézem, a háttérben még ott van
a barokk kor ezüstözött tornya, s hosszan
elnyúlva, amint a főtér, s meghajolva,
áll még a templom négyablakos hajója.

Elnézném még, de távol, hol összezár
a park s elkezd nőni az elfolyó hiány,
fölszállni készül egy overálos angyal,
hogy ezt a régi képet szárnyával eltakarja.

(Zavarom a Messiás várásakor)

*„mire az idei holtak vére felszárad
s a legelső ünnepnap bombá kigyúl,
a földi rabság urai úgyis mást kennek fel
Messiásnak új esztendőre.” (L. Cs.)*

Az ablaktalan istállóban, széna színeit ízek s
illatok lengik körül a jászolváz réseiben.
Végét készíti elő az év s megágyaz, még nincs se cél,
se feladat, nem tudni lesz-e üldözhető születés,
lesz-e öröme ok, lesz-e bizalomra bizonyosság, így
van ez rendjén az elfolyó idő megszámlálhatatlan
rengetegén. S nem tudni ki megy ki, nem tudni ki lép be.
Betéved oda valaki? (Ember-e? Más teremtmény?) Széna
illata hívja s a majdani szájszag: harapni, enni
kéne, mondá a másik teremtmény, pihenni, ezt már az
ember gondolta. És ébred a másnap! És kipirul a
dűhtől, vörösen zúg a pattanó kényszer-akarat, mert
tovább kell menni, menni még, menni, menni – hívás ez még!

Mindig hajnalokon indulunk útra kitaposatlan,
nyom-steril úton, a szabadság útján, a bilincs útján,
az első kézen fogatlan úton s attól kezdve csak így,
fösvény ígéretések között lenről és fönről, kies
életre biztatás között, célok s kilátások között,
vörösen zúgó haranghangok között, kitántorogni
a rétre, kiállni minden örömeért a kifürkészhetetlen
szenvedésbe, kitaposni újra az ösvényt, ahol a
gyermek törékeny teste férfivá érett, s magba zsenge
fűszálakból a széna, már akkor is, amikor nem volt
emlékezetbe vésve a vas-nehez kereszt, s nem volt
pamlagra gyűrve a mesteri módon kitárulkozó remény ölelése...

(Márványos visszhang)

Lászlóffy Csabát olvasván

Egy idő óta, szivárvány múltán,
szabad asszociációk süvítése sziszeg
Isten asztalán az árnyékvilágba.
Kígyó mar elevenbe,
pók kitint rágcsál,
a tudat átbújik védtelen a végtelen úrön,
nekicsapódik egy emberöltőnek,
a soha sem eléggé törődőnek,
és megtörik rajta a fény,
ahogy a Pók hálóján fennakad.
Miért teremtetted rendet?
fohászkodik a költő,
ha a főhajtás értéke nulla ...

(Hang az óriáscsigaházban)

*„Hány lázadó, ha kellett, veszni
hagyta dacos fejét. Te ravaszul
most is tán erre számítsz, és Halált
ígérsz öröklét helyett?! – hisz nem annak
kell az imádság, aki megtalált.” (L. CS)*

Minden nap felnyílik az ékszeres doboz,
s né, benne vagyok. Arany gyűrűk,
gyöngykalárisok érintik testemet,
tört ezüst, kopott jáspis, összekarcolódott
borostyánkő, szakadt karperecek között eltipegek,
lépkedek ide-oda, mint a járni tanuló kisgyerek,
mint a vén fűzfák vén odvában a moha,
belebotlok a nyakláncokba,
láncokba botlok, kapaszkodok rögbé,
botorkálok a kényes járatokon,
minden nap belém kapaszkodik egy szó
anyám régen nem mozduló ajkairól,
s egész nap velem marad,
mint imakönyvben a könyörgés.
Szikkadt ösvények csapásán lépkedem én,
fövenyén elcsoszog az elgörbült idő,
a befelé szűrődő csillagporos levegő
megköhögtem. Sorozatban mondják
egyél, kihűl az étel, nyelek és
osztogatom életem-halálom.

(Agresszióban)

Búcsú Lászlóffy Csabától

„Lassan elszivárgok” írtad még a múltkor,
mint a gyenge csermely, mely medrét keresi,
víz a sóhajkompon, hidak alá búvó,
aki bárhogy mélyül, örökké kevesli.

Ahogy elszivárog a forrástól kezdve
s férfiemberre lesz, sziklák testén törve,
medret váj magának, (ez lesz a börtöne),
bárka dagad rajta, magány marad benne.

S amíg Jób a parton (ő is egymagában)
elüldögélt ott, a víz folyását lesve,
sodrásában fájt az idő fürge teste.

Tebenned elégett Nagy Idő múlása:
„víz vagyunk”, azt írtad, időnk sodrásában,
medrünket mélyítve lecsorgunk, tengerbe.

(Úton vagy, hallod-e, mester?)

A magasvasúton kattog a vonat, zajt csap, a hosszú mondat elé begurul, látod-e még?

Ráülhetsz, odaállhatsz, de „bárhová állsz, beleveszel”, ahogy fogy a levegőből az oxigén.

Megírtad kétezer hatban, a szobádból hallgatva a várost.

Ahogy belelát a tálba az asztalon a légy s lábszagot szimatol élvezettel a szőnyeg,

a szavakból hosszú (hosszú?) mondatok szerelkeznek össze, mintha egymásba szeretve szeretkeznének. Élvezet! Lehet-e élvezni a múltó időt? Csak egyes egyedül ezt lehet!

A magasvasúton gyorsul a vonat, mint az idő folyása időd derekától, és a szavaknak egyre mélyebb lesz a tartalma, takarékoskodnak a levegővel, a gyorsulás eltéríti a tüdőlebenyek járat-repedéseitől.

Az alveolusok szédülve zárnak össze.

A forma törpék kertjébe menekül, pettyes légyölő galócák szabályos foltjaiba, Jancsi kalapjának zöldjébe, Juliska piros kendőjébe, sétáló csibészek cifrázó fütyyébe, Csipkerózsika méregtövisébe s más női személyek szende szédítéseibe.

Közben elbóbiskolsz magad is, kattogva halad a magasvasúton a vonat.

Jön-e ébredés, az elsürgött percek feltámadása?

Az évek percekké zsugorodva dörgölőznek hozzád a múlt-jövő valamelyik dimenziójában. Beengeded-e tüdőd áramába a jövőt, a nagy égésbe a reményt, a remény kondulásába a szerelmet, a szerelem bódulatába a betűvetést, hogy a szavakból hosszú mondatok szerelkezzenek össze. Csended versenyre kelni készül a magasvonat zakatolásával.

Úton vagy, hallod-e?

2015. április 19.

(Rekviem a költőkért)

*mint az idő
sokasodnak a költők
a rég elhagyott Parnasszuson
emlékké romlik
mitől is lenne jó?*

*rászárad az olvasatlan versre
a halálba tartó veríték
meg kellene törölgetni
(ezüst kupa
ezüst gyertyatartó)
puha szattyánbőr kellene*

*imádni szeretni kéne a költőket
nem lehet
(nem szeretik a kényelmetleneket)
de egyáltalán
lehet-e szeretni a őket?*

*egyiket-másikat
még visszaültetik az iskolapadba
beléjük botlanak
kik utánuk jönnek a sorban
néhányuk miatt állandóan
szidják a nebulókat
a tanárok folyton-folyvást
varázstalanítják a varázslatot
költők vénáit lékelik
és szeretni kötelezik*

*lehet-e szeretni a költőket?
lehet-e szeretni a fájdalmat a fogban?*

*szájukban
fogaik között a kor
nem szűnnek meg lenni
sokasodnak
sokasodnak a költők
a párás Parnasszuson*

*a szabadkai Sziveri János
korán belehalt a rákba
szeretni nem kell
de volt egy kor
volt egy TITO-KAUSZT
és ő a költő*

midőn még sokan nem is vélték
a békés ország-rontás végét
s vidor álmok tárnájában nyögve
a tagadás aknamezején hittel
tervezgették és építgették
az omlásnak szánt Bábel tornyát
volt egy költő
ígéretekből széptevésben
gének gáncsában gémbередve
ki behullott az egy-levésbe
a titokzatos méh-szekérbe
és hogy ragyogott a felnőttek szeme!
hogy örültek az élvezeteknek!
s miközben ácsolták Bábel tornyát
fénylő homlokoktól kérges tenyerekig
kérges tenyerektől átlukadt cipőig
gyémánt öröm úszkált arcaikon

fejük felett sarló s kalapács

már nem titok ami akkor volt
szakajtó könnyben rég kifolyt
a hittel kiveret s vérrel kevert úton
vér és hit és por és fájdalom
és könny és menekülés lázálom
ó jog mi ami öneki jutott?

vígság s bánat az ember násza
fölnyergelve a sors triásza:
Klotho kebleit tejjel kínálja
az ütőéren Lakhészisz ujja
de Atroposz sem hagyja magát
markolja az ágyék tájékát

az istennőké a kéj az élvezet
az ember nem bírhat eleget
herébe mar a Végtelen Idő
és póknászt ül a lenni – nem lenni

*hát volt egy kor
de aztán vége lett
a vásárhelyi Tóth István is elment
a Somos-tetőről
ökörnyál-gyertyafény nézett vissza rá
már ellobbant volt a nyár
„sokasodnak halottaink”
így búcsúztatta Somos-tető Fényét
a pályatárs Nagy Pál*

a közhely utcájából nincs kiút:
sokasodnak a hiányzó nagyok
sokasodnak
tehát vagyunk

*s hogy legyen a versnek pártfogója
rábírta a halál az örök honra
a SZÍNÉSZT is
Hunyadi Lacit
hogy ne legyen a szónak szomszárja
hogy legyen ki verset mondjon ott
suttogón a csöndfasorban*

színpadok Nagyja
napszámos maharadzsa
kiállott sorban

*ez volt a derék fa sorsa
társak állnak a derékhadban
mondják a kialvatlan imát
fohászra fáradtan hulló fohászt
toboroz
híveket hív a hiány
s nyelésre tátva a száj a száj*

márványtorzóban dagad
ágyon a párna
nincs fej aki nyomát belenyomja

párna puha orma
alszik a duhaj ágyon
ébred a vetetlen ágyon

*jut eszembe szegény Sziveri
lakatra verve szája
elkezdte mondani
hogy milyen a halál
megkötözte volna kedvre
de nem volt nála spárga*

mit sem tudni a világok egyikéről
csak azt hogy lehetséges
olyan
mint kút szomját vízzel oltani
a tüzet pokollal ingerelni
a szerelembe belehalni
lám mennyi lehetségest kutat a remény
mikor sejtjeinkből mintát vesz
a telhetetlen...
a világ eladó
de nem vásárolható meg

*Moirák orsóján gyűl a megfont fonál
nem könnyű kiállni a szakító próbát
a hetedik fogást*

tölcsérben szűkül a próba...

*meghal a költő
szeretni úgyse ...
az erdőben szilfaágak
gyilkos idomok ostoba ágya
meghal SZ. D. is
s nem párnák közt
úton porba hullva*

*szeretni őket tán csak ezért lehet
szidjatok
ti is a részek részei vagytok
hisz csak egy csizmahúzás
a Parnasszustól
Szabadka s Erdély*

*adva a levés a születéssel
kőbe faragott istenünkkel
– tűbe fokozott vékony cérna –
föl kellene fogni a levés okát
s mondani érte egy imát
„Uram, taníts minket imádkozni.”
meg kell tanulnunk imádkozni
akárhány esztendő kell is hozzá
meg kell tanulnunk imádkozni
nem szégyen embernek lenni
hisz mindenkié a Szisz-fohász:
„Add látnom, élő hatalom,
kínjainkat ravatalon.”*

*kimondhattad Sziveri Ján
„nyúzzuk csomagunk hét határon át”
integetünk át a Parnasszusra
oltalmaz minket valaki?
a Múza
ki félig ember
félig isten*

(Aki elmegy)

„A túlvilág sem végső állomás?”

Kamenitzky Antal

Az égen kéken áll lábnyoma
annak, aki elmegy és soha
nem tér vissza, mint a szelek
szárnyán mérkőző vén telek.

Csak elmegy, mint órán a perc,
nem kiabál, nem integet,
elmaradnak a rút pofonok
s a meggondolatlan vigyorok.

Kazalba hullunk védtelen mind,
s mint tűt keresni benne hasztalan,
ott elhallgatunk mind kifakultan
az ég alatt ... a föld felett ... ott ...
az ég fölött ... a föld alatt ... ott ...

ég kékjén járnak lábnyomaink.

(vers két forrasztás között)

Karcsihoz

kezében cin és lánggerjesztő tégely
fejében versek és sok író ember
a láng falánk ívén át fölépül a rendszer
(nem a társadalmi csak a cirkogájzer)
meleg lesz ismét
lehet gondolkodni alkotni írni
Karcsi megkeresi kijavítja a hibát
(bőven van
csepeg a rendszer)

prókátor fiam cinezgette illesztgette
azt remélte hallgat rá a rendszer
s szalonnával módjával kenegette
hogy a kutyák vigyék el

Karcsi kezében cin s lángvető lámpa
fejében feszes rigmusok meg
pethőék kafék bölöniék
meg felolvasó és író-olvasó esték
skandál szaporán komótosan nem lustán
az ész jár a sok emlék ívfényében
élő könyvtár
polcain a kortárs irodalom
(lecsorgó könyvlapok)

a fűtésrendszer is elindul talán már estére
talán holnap összehozza Karcsi
az is lehet hogy melegen fog sütni a Nap

(Repkény nőhetett rá a résre)

Beke Sándorhoz

Repkény nőhetett rá a résre,
ezen szokott beszökni a fény,
a padlóra zuhant fény huppanását
észre nem vettem én.
Ma reggel sötétre ébredtem. Miért?
Résen lehettem volna én is.
Székelyföldön érzékeny a lég, míg
élvezettel hódolunk a Napnak,
befellegzik sokszor a virradatnak.
Megálltam én a rés alatt s hallgatóztam,
zörren-e, szól-e hozzám fénynyaláb
a rés mögött, a rés falán,
de távolodott az izgalom,
s a vers se szólított meg nagyon,
mint máskor tette biztatón.
A csend, mely repkényt font a résre,
nem sírt fel, mint a csecsemő, ha éppen
zuhanás zaját álmodja félig ébren,
a zuhanásban nem hallatszott nyögés,
néma maradt az álomkötés:
fájdalom minden kinn maradás,
s pláne egy *erdélyi tolltörés*.
Bevallom, fonom lélekszemcsék tapadtak rám,
a zuhanásban, a repkény ravasz hálójában.
Súrlódás nem volt, nem éghettem el,
hiszen éreztem, ütés kék foltja szédült testemre.

(Poetica perennis)

a költő nem politizál
árnyékbokszol
a költői székfoglaló
jó helyen
egy jó vers
vagy a költő lelke (ha kilehelte)
a költő fényt vet és árnyékot arat
átbújik Mefisztó gyűrűjén
pátyolgat árnyékvilágot
nem idézi meg Platón
utálja az idealista világot
a közös akaratot
a közös gyermeket
a közös asszonyt
(őt a remények szeretik)
beéri egy-egy aprócska bókkal
taxiba nem száll
könnyű zsebébe lyuk harap
megissza napi kávéját
és marad a ringben
ameddig lehet

mondod a magadét
nem figyelnek
árnyékbokszolás
poetica perennis

(Ave Hazanéző!)

(A 25. évfordulóra)

Firtos alatt, Korond felett vadlúdcsapat kerekedett
fel, hogy éket hasítson a kékre festett fellegekre.
Fellegekre s az egekre, fehér tollú repülésben,
mikor lent a falvak mélyén szürke port ver fel a félénk
nagybecsű demokrácia, születések s halál ura.

Negyedszázad: elég arra, hogy a gyermek legénysorba
cseperedjen, vihánc gyermekjátékait (jelent mondva)
sutba dobja, miközben a ludak szállnak szemlesütve,
fejfelszegve, és a szürke kavargó port a friss zápor,
a Kalondáról futtában, önfeledten földre mossa.

(Nem a költőé)

Enikőhöz

Mondani akartam: élek,
(egyes szám első személyben).
Továbbá, hogy bátor volt versem félsze.
(most is az).
Gyakorta elbújik félénken vad csipkebokrokba,
De amit leírtam, átadtam neked.
Azt akartam, a te legyen az én.
Mondhattad volna: rege a porban,
szemcse a szemben,
ahol a bukfenc röhög a logikán,
(noha a szív ver).
Hozattál ollót, mosószert, szappant.
A szárítókötél az udvaron lógott,
s te mondtad: kivihetem,
ezt és ezt csippentsem napra,
ezt és ezt rakjam ki a nyárba,
tudtomra adtad, a láz még
nem az egészség hiánya.
Tudtam az ego csalfa épség
s a fél szárny, tudtam, a földönfutóké.

Mondhatnám százszor (egyszer is elég):
az érem egyik oldala a költőé,
a másik a tiéd.

(Dsida-variációk)

1.

Magam vagyok. Hagyom,
elrobogjon a vonatom.
Én maradok a peronon.
Az állomáson balkán-szag ácsorog,
a légáramba átcsorog.
Vagyok.

2.

Magam vagyok. Nagyon.
Balkáni nesz. Csörtet vadon.
Akik ott vannak, álmosak.
Az ásításból kilóg egy nyelv.
Bohóc feledte ott, aki kiöltötte.
A többiek röhögik.
Senki se könnyezik.
Nesze nesz! Sokasodj!
Valami fojtogat. Nem jön a könny.
Nagyon. Nagyon.

3.

Magam vagyok. Nagyon.
Az angolnától fölviannyozódom.
Képzelvek talán.
Fölbuzog, párállik, kiszikkad a bőröm.
Ágál a mederben a víz,
hátán lovagol a Idő.
Kicsit megrázott, aztán tovább.

(Szürke koccanás)

*„A szürkét kihagyom a társalkodásból,
mert hamis a fénye.”*

Kedei Zoltán

Barátom – kondul a szóharang,
nem szürke, színe esedékes,
nem mint a haragé, az szürke s érdes,
nem érdem s nem is érdemlem.
Undok szín a szürke, mert „hamis a fénye”,
s tényleg, mocskos a harag keveredése.
(Most Kedeit idéztem. Mindig közelebb
áll a barát érvelése:
ne öltösz szürke szmokingot ingedre).
Összekoccanhatnak a vásznon a színek,
papíron a betűkből font rímek,
morzsák közt a hírek,
a harag s a mámor, a felhő s a zápor,
s mind kiterül, mint kiderül, elénk.

Hozzánk szólnak a betűk, megalkotnak.
Ellenük vétünk, ha semmit nem teszünk.
Beülni készítenek egy rövid kávéra
a kávéházba, jó társalkodásra.
Az lenne jó, hogy ott legyen egy jó
társaság, emberi lények s szóharangom,
s hogy legyen elég időm arra,
hogy kávémm elfogyasszam.
Haragod tárgya az, amit leírtam,
nem konkrétan ez vagy az, úgy általában,
ami kipattan, ami bennem fakad,
kabáttalan, mint az eliramló óra.

(A fehérét s a színest)

amikor ébredtem a beatzene szólt
sóvárogva hallgattuk a szaxofont
az elektromos gitár hosszú tyúk bélen lógott
akárcsak a mikrofon
Kálmánka táncdalénekes szeretett volna lenni
isten véled édes Piroskám
énekelte a gimnázium színpadán
egy elvtársias összejöveten
már sztárolták is Bresnájder Klárit
Putyuséké volt az Üstökös¹³
verték a dobot mint a liverpooli fiúk
szólóztak nagyokat
koncerteztek a másikkok is
a kicsimoszkvai¹⁴ riválisok
az Üstökös volt a menő a líceumiak
utánuk csak a fűrészgári
szaxofonos kicsimoszkvaiak

valahol aztán elnyelte őket
az éhes parttalanság

tanáraink barkómba kaptak
nyáron állam aljáig nőni hagytam
kerestük a dzsinszt (a farmist)
beértük egy dokknadrággal
egy durva ponyvavászonnal
a pad alatt olvastuk a ponyvát
Rejtőt idézte minden vagány
mindenki síelt korcsolyázott
aki udvarolt a hógolyót
puhán dobta a lánykabátra
arcát bőszen ütés meg ne csapja

¹³ Gyergyói könnyűzene együttes a '60-as évek végén

¹⁴ Fűrészgári munkástelep volt hajdanán Gyergyószentmiklóson

lehet-e szidni eldobni inget
az egyszínűt s a kockást amelyik fog
felejteni az első szerelmet
elherdálni a partot a medret
s kapaszkodni evező lapátba
a víz tükrén vágott gyűrűk futásába
ágálni elkopott cipősarokkal
mikor már lopva nem léphetünk apáink
vasárnapi templomba járó saruiba
lehet-e szidni eldobni inget
az egyszínűt s a színest amelyik fog
felejteni hétköz- s ünnepnapot
amikor Kálmánka táncdalénekes szeretett volna lenni
isten véled édes Piroskám fújta a gimnázium színpadán
egy elvtársias összejövetelen
s már sztárolták is Bresnájder Klárit
Putyusékat az Üstököst
lehet-e elherdálni a partot a medret
s kapaszkodni evező lapátba
a víz tükrén vágott gyűrűk futásába
keresve az egér műanyag hátát simogatva
az időt
amely a képernyőn nem jelenik meg

(Egy osztálytalálkozó után)

(Julcsához)

Ó, mennyi lány! Ó mennyi hiány!
Arcok tavában mennyi lián,
Árkok, indák, kacsintó kacsok,
Vágyak, emlékek, szép napok,
(Lédik, Pipőkék, Amazonok),
s most mennyi eltakart telt idom,
s az emlékekben mennyi báj
hódít orvul lányok tomporán.

A vágy fészke a csontkalitka volt,
titkok szemérme, ma nem titok,
képzete mégis fogva tart.

Egy régi csók az esti dalban,
a sor mögött, a vágyatlanban,
a búcsú volt. s csak ennyi volt.

(anya, de csonk)

Szőnyi Magdához

nem kérdem gondom
szívem hol hordom
bent ver-e helyén
vagy túl a határon

lábam is árva
kívülem karom
bénít a lárma
szapora bajom

csonk nő a testen
védem a csonkom
szívem keresve
nem lelem honom

kilencszázhuszban
kétezer négyben
kobakom gúzsban
mellkasom négyben

nincs célja szónak:
pocsolya archoz
madárijesztőnek
karó a harchoz

mint csonka Vénusz
nézem a testem
mások nem látják
hiányzik szemem

(A góliáti csend előtt)

Gézához

Ha ráfigyelsz, tán megszökken a kedved,
s ráfekszik a sorvadó test az estre.
Ha rákérdesz az imposztor sejtire,
zavarba jön, miért nincs rend a testben?

Az álom, hogyha rád tör, napsütésben,
vagy éjjel késve száll csukott szemedre,
a másik én, mit eltakar a felhám,
hogy ember elé préda ne kerüljön,
hozzád szól suttogó útitársként:
Emlékezz rá, ha összetörve ébredsz.

A nap, mi érik: siker, öröm, bánat.
Az óra hozzá bor, kenyér és sóhaj.
A perc mely árad: fény, arany és mérték,
A másodperc is emberidő lépték.

A könyv lapjai: pőrék, teleírtak,
mindig lesz hiány: egy szó, egy mondat,
a számozás is olykor átugorva,
s a lényeg sokszor elül, sutba dobva.

A könyv lapjain rések vésezete
az, amit álmaink át-át írnak,
az ember csak belejavít itt-ott,
s zavarba jön, ha góliáti csend jön.

(Második találkozás, felnőttkorban)

egy tékozló gyermekkori pajtáshoz

Találkoztunk – a víz a tűzzel,
sistergés ült ránk pára-köddel,
hüvelykujjaink bilincsében
egymásba csusszant két kezünk,
megfért kígyók jégteste köztük,
s sárkányok égő lehelete.

Most elmaradt valami régi,
valami halvány földöntúli,
könyökig érő szorítás,
valamikor filmekből vett,
eltanult testvér-szolidaritás.

Találkoztunk. Immár ki ő?
És én ki vagyok, mert múlt idő?
Honnan indul a szó, mit szólunk?
A fül hajlatán hova ér?
S mi benne érik éget-e?
Vagy csak perzsel, hogy
füst legyen?

Ki lennék én? Csak én tudom.
Nem is ér engem kérdő mondat...
Az én szavam is csak tétova,
amit kérdezek célt nem ér.

Ő idegen, én idegen,
az út más-más poggyászba burkolt,
bár megvan még valami ősi,
megfoghatatlan bárgyú éhség,
gyermekkori játékra készség,
hiába szállt az űr az évek
rabló gesztusaival végleg el,

ő ott maradt, bár arca mása
ráncaival árulni készül.

Ő idegen. Én idegen.
Tesszük, hogy az ész megért mindent,
pedig láz fut végig a padlón,
hogy utolérje a hamis hangot,
fogja fülön, mint egykoron
tanáraink azt, aki csalni mert.

Mégis, az értelem
a létnek szolgája lesz,
a vak óriás hátára veszi
a látó kisdéd nyomorultat.

(Torzó madártávlát)

Gáborhoz, valahová

Egy baráthoz, akinek nincsen
padláson ottfelejtett álma,
nem is maradhat, nem is mehet,
mert a csillagok túl messziek,
s a föld is torzó madártávlát.

Mégis, mégis, tán még látod,
ott áll a fa a hegy mögött,
a völgyben, ahol a ház is állott,
áll, hogy gyökereket kössön,
hogy koronát égbe vessen,
csak hinni kell, hogy nincs világ,
csak világok, csak mostohák,
s az édes ott van, ahol a hon
árnyékaival körbefon.

(Találkozások)

Kettőnk között nem volt megbeszélt találkozás.
'81-ben az osztálytársak rendezték meg,
akik a szülővárosban maradtak, s akik
nem maradtak pimaszul távol, a legtöbben
akik eljöttek, távolabbi városokból,
vagy az anyaként megmaradt honból érkeztek,
(kiharapott alma), személykocsin, vonaton
jöttek, s potyautasként valamelyik régi
osztálytárssal, kint inkább tartják a megkopó
kapcsolatot. Élő anyaföld s emlékezet.

Nem volt megbeszélt hely-idő-mód találkozó.
Már nyolc esztendeje nem is beszélgettünk, csak
építettük várainkat, amire vágytunk,
s ami váratott magára, lázas útkeresés meg
tévtutak, hencegő idő, idegen tájak,
idegen hangok és a mélyben érlelődő
*daimónionok*¹⁵, amitől szélsépert ös-
vényeink szétszaladtak, nyolc esztendeje már.

Nem volt megbeszélt időrögzítés, cimbora
hívás, fütttyentés a kapuban: gyere, gyere.
Halottaknak is hittük már egymást, elaludt
a rozsdahajlamú élményidő. Valami
sorsintézményi tisztségviselő lehetett,
aki rendelkezett: találkozásunk helye
legyen Budapest.

Két idegen ember talál-
kozott, roggyant térdekkkel kapaszkodtak föl az
ötödik emeletre, a budai bérelt
másfélszobásba, akkor épp ott lakott, persze
társtalan, emlékfoszlányokkal, elfelejtett
történetekkel, s az időtitkokkal, cella-

¹⁵ Szókratésznél az erkölcs belső hangjai

magányos illúziókkal, amelyekről nem
beszélt, amelyek őt is megöregítették.

Nem volt megbeszélve a levelek sorrendje,
sem a megírásuk időzítése, de a
november tizenegyedike, születésem
ezt rendezte: ISTEN ÉLTESSEN JÓBARÁT, SOK
BOLDOG NÉVNAPOT, GÁBOR (üzent a szkájpon).
KÖSZÖNÖM, TÉGED IS ÉLTESSEN ISTEN, ÉLJEN
SOKÁ MÉG GYERMEKKORUNK, MARCI, és aznap jött a
sírutáni csönd is, a gyermekkor végtelen
csöndje, aznap.

(Ír – bögölycsípésre)

B. D.-hoz, továbbra is barátsággal

Forgatom, keverem, kavarom,
szívemből szakadnak, ha hagyom,
szavaim forrásomból isznak
szabadon, ha hagyják, ha hagyom.

Szoknyáik szélei szélesen
terülnek szét forgó szeleken,
libbennek, mint vándormadarak,
sistergőn sodorja léghuzat.

Mártóznak sós vizű tengerbe,
s villámok ívén a felhőkbe,
kőszírhoz, sziklához verődve
belehullnak időnk vermébe.

(mi férfiak)

mi férfiak
mi komolyak
mint gyermekek az izmokat
megeddzük
hogyha futni kell
vagy szembe kell nézni az árral
elől legyünk: a győzelemben
a dicsekvésben a szerelemben
örökön anyasíratók
s játékszereink után futók
maradunk akik lehetünk
kirakatban lenne a helyünk

(pénteken)

a legjobb munkák
amiket
nem kérnek számon
pénteken

csak megkérdezik
(meglehet)
bár számonkérés
is lehet
mondja meg nekünk költő bácsi
hol játszanak az unokái?

(Nevünk)

Kiskocsmá ajtóját léghuzat
nyikorgatja sután. Be lehet
lépni vén szelekkel karöltve
egy pohár italra, lőrére,
jó borra. Betódulunk oda
mind, mintha részegesek volnánk,
előzékenyen hívogatnak
mind bennebb a három Moirák.
Hellyel kínálnak s így elindul
velünk a Sorsvonal. Boraink
kimérik! Megívván mértékkal,
átölel nevünk a keresztfán.

(Utórengésben)

Belém törli saruját a világ.
Látja-e, nézi-e az égi szem,
hogyan szemem lesütöm?

Hol vagyok én?
S mi végre a vers?
Ment-e a vers által
előre a világ?
Utórengések halmaza
szitál hófehér papírlapokra.

Én hármias gyökérezettel kapaszkodtam bele az életbe, és – Mikes Kelement parafrázálva – mindegyiket úgy megszerettem, hogy el nem felejtettem a többit.

*CSIKKARCFALVÁN, a levegő oxigénje áramlott a tüdőmbe az elmúlt évszázad dereka táján, itt ordítottam először a világra, még amikor semmit sem tudtam se róla, se magamról, és itt tanultam meg játékot játszani, és persze az anyanyelvet.
10 év az életemből.*

*GYERGYÓSZENTMIKLÓSON az érzelmek oxigénje áramlott be a szívembe, itt találkoztam barátokkal és szerelmekkel, itt tanultam meg szeretni és gyűlölni.
15 év az életemből.*

MAROSVÁSÁRHELYEN a Vegyipari Kombinát füst-fertője áramlott sejteimbe, és itt megtanultam, hogy a kiszolgáltatottság és kitettség is lehet erőforrás, de amely végképp kialakította erdélyiség-érzésemet, ami, ugye, kicsit másabb magyar közérzet, mint a csonka magyarországi életérzés. Újabb 38 év.

Közben egyre inkább belesodródtam az élet sűrűjébe, és egyre többször vállaltam a játékot.

Kosztolányi szép tartású játékértelmezése szerint akartam játszani, játszani, ahol lehetett, játszani, ahol kellett, játszani, ahol hagyták. A harcot nem a frontok élvonalában vívtam, inkább küzdelemként a hátszágban, és ez elég magyarázat arra, hogy soha sem tüntettek ki.

NEM TÜNTEM KI! Lírai szövegeket írtam, és írok.

Elvégeztem egy-két iskolát, dolgoztam kétkézi és értelmiségi munkát, tanultam és tanítottam. Ma is ezt teszem.

Én hiszékeny anyagból vétettem.

Verset írtam, amikor reméltem, előre viszi a világot a vers.

Petőfin, Vörösmartyn, József Attilán nevelkedtem és nem hittem

Hervaynak, akit szerettem, hogy semmim sincs, ami eleve adott, így aztán tapasztalnom kellett, hogy gondolataim, amint nekik is, védtelenül pattannak vissza a kor kiégett bádogfaláról:

nincs küldetésem, nem verem a dobót.